

Megjelenik minden hó 1-en és 15-en.

A budapesti borbély, fodrász és parókakészítő ipartestület, a budapesti borbély- és fodrász betegsegélyző és temetkezési egyesület, s a budapesti fodrászsegédek betegsegélyző penztárának hivatalos közlönye.

FODRÁSZ UJSÁG

FODRÁSZOK ÉS BORBÉLYÖK SZAKKÖZLÖNYE

Előfizetési díj:
 Egész évre 8 K.
 Fél évre 4 K.
 Negyedévre 2 K.
 Egyes szám ára
 40 fill. Kapható a
 kiadóhivatalban.

Szerkesztőség:
VII., Csengery-utca 25. sz. II. 19.
 A lap szellemi részét illető közleménye: a szerkesztőséghez címzendők.

Kiadóhivatal:
VII., Vörösmarty-utca 17. sz.
 Minden pénzbeli küldemények, hirdetések, felszólamlások a kiadóhivatalhoz intézendők.

➡ Az ipartestület tagjai a lapot díjmentesen kapják. ➡

Azon tisztelt olvasóinkat, kik üzlethelyiséget változtatnak felkérjük, hogy ezt a kiadóhivatallal tudassák. hogy a lap küldése fennakadást ne szenvedjen

A nagyváradai mozgalom.

Mi fővárosiak már régen panaszkodunk a kontárok ellen, de most már a vidék is fölajdul, érezve a kontárok piszkos konkurenciáját s saját szervezetlenségüket.

A vidék egyik nagyobb városából, Nagyváradról, kapjuk napról-napra a panaszos sorokat, hogy mennyire rontják üzleteiket a kontárok s piszkos konkurenciájuk mennyire aláássák iparuk tekintélyét.

Tovább már tétlenül nem nézhették e kontár inváziót, tehát szervezkedni akarnak, hogy gátat emeljenek a betolakodó kontárok ellen.

Hát bizony éppen a tizenkettedik órában határozták el nagyváradai szaktársaink azt, amit az első órában kellett volna tenniük: a *szervezkedést*. De még most is jó és még mindig előbb vannak — sajnos — mint mi fővárosiak.

Hogy mennyire elfajult ott a kontárok konkurenciája, annak illusztrálására szolgáljon a következő hirdetés, melyet egy nagyváradai lapban olvastunk:

Figyelem! Figyelmeztetjük a t. tagtársakat, hogy bevásárlásaikat közvetlen a rak-tárnál, naponta délelőtt 8—12-ig, délután 3—6-ig eszközölhetik. A szövetkezetnek azon t. tagjai pedig, akik üzletrészeik befizetésével hátralékban vannak felhivatnak arra, hogy azokat az előirt részletekben most már annál is inkább fizessék be, mert a „Központi hitelszövetkezet” utasítása szerint szigoruan kell eljárunk.

Uj borbély üzlet.

Kossuth Lajos-u. 8. sz. alatt csinosan berendezve, kitűnő kiszolgálást biztosít.

Express hír.

Minden abonens a gazdasági egyesület országos szövetségének sorsjegy játékán játszik. *Egy darab ingyen sorsjeggyel.*

1	őnyeremény	50000	korona
1	»	10000	»
1	nyeremény	5000	»
1	»	2000	»
2	»	1000	»
1083	»	500,	100 »

Tisztelt abbonenseimnek csak kellemes meglepetést és szórakozást kívánok nyújtani ezek ujtással, kérem a t. közönséget, minél hamarabb abonálni, mert közeledik a húzás napja. — Tisztelettel

Mandel Géza borbély és fodrász.

Ez a Mandel Géza mesterségére nézve varga. S ugyanabban a lapban saját készítményü box cipőit is ajánlja a nagyérdemü közönségnek. De különös, a cipőkhöz nem ígér és nem ad sorsjegyet. De a mi még különösebb, a varga hirdetése alá nem írja: hogy cipész vagy csizmadia, hanem a mihez nem ért, a mi nem az ő mestersége, oda meri bigyezteni: hogy borbély és fodrász.

Hát ez az ugynevezett „kontár szemtelenség.”

De van még egy szomorú hirdetés is ugyanabban a lapban. Egy szaktárs kínálja eladásra üz-

letét. Ez a szaktársunknak szomszédjába került a fölnt említett kontár, kinek piszkos konkurenciája tönkretette az üzletét.

Kegyetlen iróniája ez a szabad iparnak.

Az a varga, ki a tanult mesterségét is folytatja, kiveheti más szakmabeli iparos szájából is a kenyert. Konkurenciájával teljesen tönkre teheti. Nem marad néki egy garasa sem, melylyel varga mesterséget kezdhetne, hogy ott kontra konkurenciát csinálhatna.

A nagyváradi kollegák okulhatnak ebből s nagyon helyesen teszik, ha szervezkednek, hogy szakmabeli érdekeiket megóvhassák.

Egyesülésben rejlik az erő. A mit egyes ember nem tud végrehajtani, ezt többedmagával könnyen eléri, elvégezheti.

Ezt már régen belátták az emberek, a társaságos-életben élő civilizált népek. Csak nálunk a fodrászipar üzöi társulnak oly nehezen, mintha ez nem előnyükre, de kárakra lenne.

Fontos dolog az összetartás, különösen fontos ez nálunk, fodrászoknál, hol az ipar legjobban ki van szolgáltatva a kontároknak.

Ha valami foglalkozási ágon levők rá vannak utalva az egyesülésre, úgy a fodrászok azok, akik leginkább rászorulnak. A szakma helyzete s iparosainak megélhetése teszi ezt szükségessé, halaszt-hatatlaná.

Mi csak üdvözölni tudjuk a nagyváradi kollegáinkat, kik a szervezkedés zászlaját a kezükbe vették. Merítsenek erőt a nemes célban, melyért küzdelemre léptek.

S ha indolenciával, közönyösséggel találkoznak, ez ne lankassza munkakedvüket, hanem annál nagyobb energiával munkálkodjanak a szent ügy érdekében s akkor az ügy nyerve lesz.

Adja Isten, hogy úgy is legyen!

Vasárnapi munkaszünet.

Az idén egyesek fölujították az önképző kör tavali mozgalmát, hogy nyáron az üzletek vasárnap 12 órakor zárassanak be. De míg az önképző kör törvénynyel, illetve miniszteri rendelettel akarta ezt kimondatni, addig az ideai mozgalom intézői megelégedtek azzal, hogy közös megegyezéssel vivják ezt ki.

Mindenesetre így is jó volna, ha elérni lehetne, de éppen az a baj, hogy így azt egyöntetűleg elérni lehetetlen.

Számtalan panaszkozó levél érkezett hozzánk mindkét részről. S mi őszintén mondván mindkét pártnak ha nem is adunk igazat, de igazukat el kell, hogy ösmerjük.

Eltévesztett dolog volt már az is, hogy július és augusztus hóra mondták ki a 12 órai zárást.

Más üzleteknek a törvény június és július hóra írja elő a 10 órai zárást, s így a legtöbb üzlet augusztusban 12 óráig nyitva van. No már pedig ha egyszerre zárunk a kereskedőkkel ez üzleteinknek hátrányára van, mert minden

üzletnek van egy pár kereskedő vendége. Igaz, hogy azok máskor is jöhetnek, pl. szombat este, vagy vasárnap reggel. Igen az Andrassy-úton vagy a kőruton, a hol több segéd van, de a külvárosban, hol egy vagy két segéd van és későbbén zárnak szombaton, s korábban nyitnak vasárnap mint mi, ott már kárt hozna az üzletre az előbb való zárás.

Azért mi nem csodálkozunk azon, ha sokan a lelkesedésben odaadott megegyezésüket visszavonják. Azt hisszük, ha nem volnának reá kényszerülve nem tennék azt, s sokat a kontár szomszédok is kényszerítenek erre.

De annál inkább elítéljük az olyan szaktárs eljárását, ki az ilyen közös megegyezést használja fel undok konkurenciára.

Kezünk között is van egy cédula, melyet egy szaktárs osztogatott ki az utcán, melyen hirdeti: „hogy miután az Andrassy-úti fodrász urak elhatározták, hogy vasárnapokon déli 12 órakor zárnak, hát tisztelellettel értesíti a n. é. közönséget, hogy az ő minden kényelemmel berendezett borbély és fodrász-üzletében délután 2 óráig áll a t. c. közönség szolgálatára.“ Hát bizony ez nem a legtisztább konkurencia s így nem lehet csodálni s nem szabad elítélni azon szaktárust, aki ily konkurencs miatt kénytelen adott szavát visszavonni.

Az önképző kör különben nem ejtette el, ezen általa fölvetett eszmét, csak azon időre vár, mikor annak megpendítése eredményt is hozhat.

Ugy tudjuk, hogy ősszel, ha a képviselőház összeül, az önképző kör is előterjeszti a Miniszternek a már jól átdolgozott „Emlék iratát“ a június és július hóra kimondandó 12 órai zárás ügyében.

Nyugtassa ez meg a békétlenkedőket s ehhez gyűjtse nek inkább híveket.

Szervezkedjünk.

A fodrász és borbély iparnak mi lenne a javulása? A szervezkedés! Mi lesz a pusztulása? Szervezetlensége! Ezek a kérdések megoldása mérvadó szakkörökben vita tárgyává fejlődött. Mert szervezkedés nélkül humanisztikus működések nagyobb jelentőséggel lenni nem bírtak, mert hiányzott a kellő befolyás a közös érdekek előmozdítására, hol az egyesek ereje e célra nem elégséges.

Mint a lassan haladó teknősbéka, ép oly lassan halad a haldokló szakéletből legujabban kiinduló eszme: a „Fodrász-mesterek Otthona.“ Ha csak az az egy előnye volna is, hogy minél előbb szervezkednénk, már akkor is igen sokat elértünk volna.

A létesítendő „Fodrász-mesterek Otthona“ bizonyára minden elképzelhető irányban kiterjesztendi működését, úgy hogy megalakulása után annak jótékony hatását röviden érezni fogjuk.

Habár a létesítendő „Fodrász-mesterek Otthona“ programját még el nem készítette, de mégis azzal a jó reményekkel táplálkozhatunk, hogy ottan a helybeni szaktevékenység összes szálai találkozni fognak, kiknek valószínűleg nem az lesz a céljuk, hogy pártpolitikai viszályokat teremtsenek, hanem a többi szaktársak jólétét előmozdithassák. Ugyszintén sorvadásnak induló üzleteknek jobb állapotokat előállítsanak s a modern fodrászipar fejlesztésével hathatósan foglalkozzanak.

Vessünk csak egy futó pillantást a középosztályu üzletekre, mert leginkább ott érzik a mai nyomasztó viszonyoknak elviselhetetlenül súlyos voltát, melyek saját terhük alatt

Eredeti ROXO BOROTVÁK és élfínomító kövek egyedül ZAORÁL JÁNOS-nál kaphatók.

szemmel láthatóan süllyednek oly annyira, hogy nap-nap után egyenként letűnnek a láthatárról. Főoka természetesen a szakma és szaktársak ismert szervezetlensége. Hisz ez magyarázatra nem szorul.

A bajt lokalizálni lehetne, ha nagyobb mérvben szervezkednénk. Ha a „Fodrász-mesterek Otthona“ minél előbb létrejönne, ott a szaktársak általános beleegyezésével elsősorban is oly rendeletet hozhatnánk, hogy vasárnapokon a munkadíjat fölemelnénk s a vele kapcsolatban vasárnapokon a hajnyírásokat korlátoznánk. Ha ezen igazán kívánatos rendelet közös beleegyezéssel tényleg életbe lépne, középosztályu üzleteinknek nemcsak enyhítő gyógyszere lenne, hanem anyagi viszonyainak helyreállítója is.

Ideje volna már ab hoc et ab hoc szakéletből egy szökkenéssel kibujni. Mert természetes, hogy csak az esetben juthatunk nagyobb vívmányokhoz, ha a modern kor vívmányaival haladunk előre.

Előre szaktársaim, szervezkedjünk és dobjuk már félre a régi rendetlenséget.

Wéber József.

Még néhány szó a Gáspár ügyhöz.

Legutóbbi lapunkban felszólítottam Gáspár Lajos urat, hogy nevezze meg azon kereskedőt, ki azt mondja: „hogy a fodrász nem ember, hanem gaz.“

Gáspár úr e kérdés elől kitér, hanem e helyett egy személyes támadásokról duzzogó és fenyegető nyilatkozatot küldött be, közlés végett. Ilyen nyilatkozatot nem közölhetünk, mert lapunk színvonalát súlyosztatnánk vele. Hanem ha objektív és nem személyeskedő nyilatkozatot küld, annak készséggel adunk helyet.

Ami pedig Gáspár urak fenyegetését illeti, azt tudomásul veszem s elvárom, hogy férfiasan be is váltják s legyenek meggyőződve, hogy egész emberek leszünk ott is.

Gáspár úrnak a kérdés elől való kitérését nem hagyhatom szó nélkül.

Nyílt kérdésre, nyit választ vártam.

Habár őszintén mondván, a Dreyfus ügy óta előttem a fátyolos hölgyek gyanusak, s Gáspár úr orthographia hibákkal telt első leveléből sejtém, hogy ő szeretne a fodrászoknak egy kis gorombaságot mondani, mert hiszen a mint állítja tizenkétezer koronával tartoznak neki. De direkt még sem merte mondani, hát így előrántott egy fátyolos hölgyet, s ezt szólaltatta meg indirekt.

Ez többé nem az én ügyem, ez mindnyájunk ügye. Én az egész ügyet az illetékes faktorok elé terjesztetem, hogy elégtétel szereztessék szaktársaimnak, kiket mindannyiukat gazoknak bélyegeztek.

Biztosítom a szaktársaimat, hogy engem semmiféle fenyegetés meg nem ingat azon törekvésemben, hogy összetartásra és szervezkedésre bírjam és buzdítsam szaktársaimat. Mert szomorúan látom, hogy pangó iparunknak megölője lesz a mi közönyösségünk a szakmánk iránt.

Ha mi össze tartanánk, ha mint egy test és lélek testvéri szeretettel karolnánk föl szakmánk ügyeit, akkor nem is volna senkinek bátorsága bennünket gazoknak mondani. De mivel látják, hogy mennyire széthuzódunk, hogy mekkora a beltorzaskodás és a konkurrencia, hát azt hiszik, hogy a mi homlokunkról a kenyér utáni küzdelem verejtéke még a becsület érzést is lemosta, hogy a mi lelkünkben kiveszett már minden nemes érzés, mely az embert emberré teszi.

Nohát csalódnai fog, aki ezt hitte rólunk. Én jól ösmérem szaktársaimat, ha szegények is „de nem szeméjjei a

népnek, nem gazok, hanem tisztességes becsületes polgárok és kisiparosai a hazának s ha mást nem, de becsületes nevet hagyunk gyermekeinknek örökül, s ezen egyetlen kincsünket megis őrizzük.“

Elvégre talán köztünk is lehetett, mint minden rendű és rangú emberek között egy-kettő, ki gyilkos és gaz lett. De azért az összes fodrászokra azt mondani, hogy mindannyian **gazok**, szörnyű bátorság, minek súlyos következményét kell hogy viselje a hős; vagy bizonyítsa be gazságunkat.

Ez ügyből is láthatják szaktársaim, hogy mi nekünk össze kell tartani, ezzel fogunk szakmánknak és szaktársainknak tiszteletet szerezni, magunknak pedig becsületet.

Paulik József.

Szakiskola megnyitása.

Az ipartestület kebelében létező fodrász-segédok szakiskolája szeptember hó 1-én ismét megnyílik.

Ipartestületünk áldozatok árán tartja fenn a szakiskolát azért, hogy a fiatalságnak alkalmat szolgáltatson arra, hogy iparát alaposan megtanulhassa. De szomorúan kell látnunk, hogy a fiatalság az ipartestület humanus intenciójára nem reagál. A tanfolyamokat csak 15—20-an látogatják. Pedig igen rosszul teszi ezt a segédi kar, mert ma már mikor a kívánalmak annyira emelkednek, nem elég az hogy csak a beretvát és ollót tudja kezelni, hanem a borbély- és fodrász-ipar minden ágát alaposan kell elsajátítani.

Persze ezt szomorúan tapasztalják, hogy mikor egy jobb üzletbe akarnak lépni, hát az ottani követelményeknek nem bírnak megfelelni. Pedig ha a szakiskolába jártak volna, mindazt könnyen megtanulhatták volna. Ha mint segéd nem is venné hasznát, de mint főnök föltétlenül hasznosan gyümölcsöztetheti tudását. A tanulás nem szégyen. Szégyen az ki nem tud, mert tanulni nem akar.

Felszólítjuk tehát a segédi kart, hogy saját érdekükben mentől többen iratkozzanak be a szakiskolába.

A főnök szaktársakat is felkérjük, hogy ösztökéljék segédeiket arra, hogy a szakiskolába beiratkozzanak, ezze csak az iparukat és üzleteik érdekeit istápolják.

Nagyváradai fodrászok és borbélyok gyűlése.

A nagyváradai fodrász, borbély munkaadók és munkások mult hó végén igen látogatott gyűlést tartottak a tűzoltólaktanya nagytermében. Szücs Ferenc fodrász iparos üdvözölte a jelenlevőket az egybehívók nevében és kérte, hogy válasszanak egy elnököt és jegyzőt. Elnökül egyhangulag Bánáti Márton, jegyzőnek Medgyessy Károlyt, a további ügyek vezetésére Szücs Ferencet titkárnak választották meg.

Bánáti Márton elnök a gyűlést rövid szavakban megnyitotta, mire Ramminger István következő beszédet mondotta:

Tisztelt szaktársaim és barátaim! Segíts magadon, az Isten is megsegít! Ezen régi közmondás előre bocsátásával üdvözlöm önöket, arra kérve, ne róják fel bűnül nekünk, hogy Nagyvárad város borbély és fodrász iparosainak majdnem legfiatalabbjai akciót indítottunk és önöket tisztelt szaktársaim ide fárasztani bátrak voltunk. Lehet, hogy falrahányt borsónak tartják akcióinkat, vagy pedig utódaink sorsával nem tartják szükségesnek foglalkozni, de akármint legyen is véleményük tisztelt szaktársaim, csekélységem oda fog hatni, miszerint bebizonyítsam, hogy akciónk nemcsak hogy helyén van, hanem már megérkezett az utolsó óra

Eredeti ROXO BOROTVÁK és elfinomító kövek egyedül ZAORÁL JÁNOS-nál kaphatók.

arranézve, hogy foglalkozzunk a minden oldalról amugy is elég nehéz megélhetésünket fenyegető veszélyével.

Nem politikáról, sem felekezeti dolgokról akarunk tárgyalni, testvérek vagyunk mindnyájan, akármily módon imádjuk Istenünket és miután mindnyájan testvérek vagyunk, kötelességünk egymás érdekeit megvédeni, ami persze csak úgy sikerülhet, csak akkor lesz eredményes, ha minden személyes érdekeket és elentéteket sutba dobjuk és csupán célunk eredményes sikeréért küzdünk.

Tisztelt szaktársak! Nézzünk magunk körül! Nyomort látunk és panaszt hallunk mindenütt. Panaszkodunk mindnyájan és mindenhol. Kutassunk csak, hogy miért? Minden művelt állam iparosai igyekeznek szervezkedés által oly egységet képezni, mely minden elébe álló veszedelmet és rajtuk esett sérelmet minden uton-módon orvosolni igyekeznek. Igaz ugyan, hogy Magyarország ipartörvényei sok kívánni valót hagynak, éppen azért még egyszer oly fontos reánk nézve a szervezkedés, hogy ellensúlyozzuk a törvények reánk nézve mostoha berendezéseit. Mielőtt azonban a szervezkedés üdvös voltával foglalkozni kívánok, le akarom tépni a leplet önönmagunkról, hogy teljes valóságában lássuk helyzetünket is és így minél jobban meggyőződünk arról, hogy mennyi bajjal kell megküzdnetünk és mennyi minden vár orvoslásra.

Eltöltve tanuló időnk keserves napjait, kénytelenek vagyunk 10—12 évet tölteni mint segéd, hogy szakismeretünket gyarapítsuk, de azon édes reményekben ringatjuk magunkat, hogy önállósításunkkal majd csak javul sorsunk és kárpótolva leszünk mindazokért a szenvedésekért és nélkülözésekért, melyen átmenni majdnem minden szaktársnak van szerencséje. De minő csalódás! Megállapítva tűzhelyünket meggyőződünk, hogy reményeink hiu ábrándok voltak és minden oldalról sujtják felénk a megsemmítés vas kezét. Első és legfélelmetesebb ellenfelünk az ugynevezett kontárok. Ezek individuumok más iparágak is veszélyesek, de minket, a mi iparágunkat különösen sujtja. Minden gézengúz, stréber vagy kapzsi, aki akár azért, hogy saját mesterségét nem szereti, vagy nem sajátította oly mérvben el, hogy magát fentarthassa, vagy pedig kapzsiságból mellékfoglalkozás gyanánt lábbal tiporják a mi keservesen szerzett iparjogunkat.

Üzletet rendez be magának, hogy piszkos konkurenciával tönkretegyen száz meg száz ekszisztenciát. Magától érthető, hogy ily kontár, aki csak mellékfoglalkozásnak üzi a mesterségünket eilenkező esetben ugyis hamar elpusztulna a föld színéről, nem is panaszkodik sorsáról mert meg van elégedve, üzletének akármily kevés anyagi eredményével. Sőt meggyőződünk, hogy ilyen kontárok, kik a legszemérmelenebb konkurenciát üzik több esetben még a ráfizetéstől sem riadnak vissza, csak hogy a többi tisztességes üzleteket tönkre tegyék. Dehogy azután milyen generáció fejlődik az elképzelhető, ha arra gondolunk, hogy egy-egy tanuló oly üzletben szabadul fel, hol a tulajdonos annyit ért a mesterséghez, mint a hajdu a harangöntéshez. De erkölcsileg milyen nivón állanak ezek az oly üzletekben felszabadult segédek azt önöknek tisztelt szaktársaim fölösleges elmondanom. Ezeken kívül még számos oly bajaink vannak, melyekért ha összetartanánk nagyon könnyűszerrel segíthetünk.

Mint már beszédem elején elmondtam a szakegylet volna hivatva ezen önzet asztonságon segíteni. Magyarországon, sőt Nagyváradon is majdnem minden iparágunk megvan a maga szakegylete, mely a miniszterium által jóváhagyott alapszabálylyal működik tagjai úgy anyagilag, mint erkölcsileg megvédésben részesülnek. Vagy mi nem vagyunk elég műveltek ilyen szakegylet megalakításához. Tegyük félre

mégegyszer kérem önöket tisztelt szaktársaim minden személyes gyűlöletet. Képezzünk egy egységet, mely egymás jogaiért minden időben kész sikra szállani. Alakítsuk meg a mindnyájunk érdekeit védő szakegyletet, ennél fogva bátorodom tisztelt szaktársaimnak e szerény javaslatot a gyűlés elé terjeszteni.

Válasszon a gyűlés egy öt tagból álló bizottságot melynek feladata lesz a budapesti borbély és fodrász egyletből alapszabályokat kérni, azokat átolvasni, a mennyiben szükségesnek látja, egyes pontokat módosítani vagy eltörölni.

Továbbra hatalmazzuk fel a bizottságot, hogy ha a fenti munkával kész van, hívjon össze egy gyűlést, melyiken az alapszabályok előterjesztendők és az egylet teendőjeit megvitatjuk, ezen gyűlésen jelenjen meg valamennyi szakképzett borbély és fodrász.

Szücs Ferenc szaktárs igen szép erős beszédben ecsetelte a fodrászok tarthatatlan helyzetét és legfőbb okul azt hozta fel, hogy Váradon a kontár iparosok száma annyira gyarapszik, hogy a tanult iparosok teljesen elpusztulnak és egyben kéri a szaktársait, hogy mielőbb egy szakegylet létesítsék, amit egyhangulag lelkes éljenzéssel elfogadtak és Szücs Ferenc ineitványára egy héttagu bizottság választott, melynek tagjai lettek Raminger István, Strobek Károly, Bodó Imre, Léway István, Nagy Janos, Nagy Imre, Liptay László.

A bizottság elhatározta, hogy a budapesti fodrász ipartestülettől kér alapszabályokat és azt átdolgozva mielőbb föl fogja terjeszteni jóváhagyás végett a belügyminiszteriumba.

Bánáti Márton elnök zárószavai után a gyűlésen jelenlevők a legnagyobb rendben szétoszlottak.

A közuti villamos vasuti elgázolások megátlása.

Az a sok megrendítő elgázolási eset, mely a villamos vasutak meghonosítása óta a nagy városokban történik, a gondolkozó emberbarátokat üdvös törekvése birta. Céljuk volt olyan biztonsági intézkedéseket kitalálni, a melyek ezt az állandó veszedelmet elhárítanák.

A villamos vasuti forgalom óvintézkedéseinek hiányossága nemcsak testi épségünket veszélyezteti, hanem a vele járó izgalmaival és folytonos lelki rázkódtatásaival amugy is gyöngé idegrendszerünknek a megőrlője. Sok feltaláló és forgalmi szakember törte már a fejét alkalmas mentőkészülékeken és óvó rendszabályokon. De hiába volt fáradozásuk, mert egyik szerkezet sem háritotta el a veszedelem sokféle formáit, mind valamennyit, semmiféle intézkedés nem szüntette meg a bajokat. Megmaradt állandónak a villamos vasut balesetek veszedelme, mely különösen a szülőknek okoz gyötrelmes percek. Hiszen alig merik már az utcára küldeni gyermekeiket, attól való féltükben, hogy akármilyen jól nevelték is őket, fiatalságukkal fokozottabb mértékben nyilvánuló emberi gyarlóságuk folytán kerülnek veszedelembe.

A baj nemcsak technikai okokból származik, hanem voltaképpen mélyen gyökeredzik az emberi természetben. Ezért jutott Vándory József fővárosi tanár arra a gondolatra, hogy ezen a bajon gyökeres módon csak megfelelő nevelési rendszerrel lehet segíteni. Kutatta azokat a bennünk rejlő okokat, a melyek éppen állandóvá teszik a veszedelmet. Sok évi megfigyelés és buzgón gyűjtött tapasztalatok föltárták ezeket az okokat, a melyek megszüntetése a baj egyedüli gyógymódja. Megfelelő neveléssel kell az emberiséget folytonos védekezésre előkészíteni. E nevelést az iskolában kell kezdeni, hogy már az ifjúságba is beleneveljük az óvatosságot, ami nemcsak a nagyvárosi forgalom veszedelmei ellen

Eredeti ROXO BOROTVÁK és élfínomító kövek egyedül ZAORÁL JÁNOS-nal kaphatók.

véd meg, de a mindenuapi élet száz meg száz véletlenével és veszedelmével szemben is biztonságot nyújt. Arra a helyes elvre jutott rá, hogy a balesetek elkerülésének a kérdése nem alkalmas mentőkészülékek sikerétől, mint inkább attól függ, hogy helyes s nevelési elvek által sugalt forgalmi szabályzatot és megfelelő óvintézkedéseket léptessenek életbe. Korai ifjuságától kezdve helyesen nevelt közönség és helyes forgalmi óvintézkedések küzdhetnek csak meg sikeresen a veszedelemmel.

Amit pedig ily természetes úton elérni nem sikerülne: a véletlen balsors és nagyfokú emberi gyarlóságok előidézte szerencsétlenségek elkerülését, azt Vándory József éppen egyszerűségüknél fogva kitűnő technikai javaslatokkal éri el. Olyan változtatásokat ajánl a villamos kocsik alkotásán, melyek lehetővé teszik, hogy a veszedelemben forgó ember akár ön magát mentheti meg — szinte ösztönszerűen — akár pedig a Perronon levő egyik-másik utas vagy kocsivezető jöhet idejekorán segítségére; de még a legrosszabb esetben is megátolják, hogy a baleset súlyos lefolyást vehessen. Módot ajánl arra is, hogy maga a kocsi szerkezete akadályozza meg a közönséget abban, hogy saját tudatlansága, ügyetlensége vagy gondatlansága, szóval: gyarlósága folytán jusson veszedelembe. Így például, hogy egyet említsünk, elmés ajtószervezetet ajánl, mely lehetetlenné teszi a menetközben és a meg nem engedett oldalon való fel- és leszállást a kalauz akarata ellenére.

Vándory József, kinek emberbaráti intenciói a budapesti burbarát-mozgalom szervezése idejéből ismeretesek, külföldi tanulmányútja alatt sokat érintkezett e dologban a szakörökkel és hatóságokkal. Javaslatait mindenütt figyelemmel és helyesléssel fogadták. Ez indította arra, hogy világosan megírt füzetben adja ki javaslatát. Munkájának címe: »A villamos vasuti elgázolások meggátlása. Javaslat a nagyközönség mihez tartására.«

Vándory József ezt a javaslatot Európa több kormányának és nagyobb városainak előterjesztette, ahol az elismeréssel és érdeklődéssel találkozott. A porosz államminiszter köszönő levélben tudatta, hogy a javaslatot részletes tanulmány tárgyává téteti. Az aktuális javaslatot tartalmazó füzetet, melyhez magyarázó rajzok is vannak csatolva s mely magyar és német kiadásban minden könyvkereskedés útján Toldi Lajos könyvkereskedéséből (Budapest, II., Fő-utca 2.) 1 koronáért megszerezhető, a legmelegebben ajánljuk olvasó közönségünknek.

Vegyes hírek.

Kossuth Lajos századik születésnapjának méltó megünneplése a nemzeti kegyelet magasztos feladata s a nemzeti bécsület kérdése. A székesfőváros hatósága már elhatározta a nagy nap megünneplését.

Politikai pártkülömbőség nélkül részt kell venni ebben minden igaz magyarnak.

Az ünnep rendező bizottsága ipartestületünket is felszólítja az ünneprendezés mozgalmainak megindítására s felkéri, hogy jelöljön ki husz-harminc tagot az ezres nagy rendező bizottságba.

Felkéretnek tehát azon t. szaktársaink, kik az ezresbizottságba részt venni ohajtanak, hogy ezt a testületünk elnökségének bejelentsék.

Halálozás. Schletter Antal segédszaktársunk folyó hó 1-én életének 32. évében jobblétre szenderült. Hült tetemei f. hó 3-án tétettek nyugalomra a szaktársak részvétele mellett. — Nyugodjék békében.

Felülfizetések. A „Fodrász-segédék önképző köré“ nek 1902 jul. 27-én tartott „Jubileumi ünnepélyén“ a következők fizettek felül:

Joszt Péter, Szabados József, Verdes Árpád, Marschal Péter és Kruch Péter 10—10 koronát, Venczel József 8 kor., Szilassy Ferenc 7 kor., Kellhauzer Miklós 6 kor., Engel Henrik, Gerber Antal, Udvaros József, Lipp Ferenc, K. J. 5—5 kor. Szaczinger N., Heinrich Péter, Deffert Gáspár, Flesch Péter, Veszely Károly, Galdon Lajos, Szabadics Károly, Baumann Károly, Váry Gyula 4—4 kor., Mangold Miklós, Kampf József, özv. Schutt Károlyné, özv. Dankovszky Istvánné, Marx Péter, Fábian Jenő 3—3 kor. Hajdu József, Gallik Arthur 2—2 kor., Echter Miklós, Müller Károly 1 k. 20 fill., Nagy Miklós 1 kor., Kovács Lajos 80 fill. Schwarz Péter, N. N., N., Groszmann Károly, Mayer László, N. N. S. A., Szabó István 60—60 fill., N. N. 30 fillért, melyek ez uton mond hálás köszönetet az önképző kör elnöksége.

A cár borbélyja. A Temps egyik munkatársa külön e célból Chatillonba utazott, hogy ott a hetvenéves Maullét, ki 1888-ig a cár borbélyja volt, meginterviewolja. Maullé Chatillonban csaknem oly híres személyiség, mint a nagy Tartarin Tarasconban volt. Polgártársai tisztelettel tekintenek föl rá és egyhangu lelkesedéssel a városi tűzörség diszelnökévé választották. A kitűnő férfi az újságíró egy olyan ember önérzetével fogadta, ki a cárt ingujban látta és öltöző szobája magányában legelőször tett célzást a kötendő francia-orosz szövetségre.

III. Sándor egy könnyedén odadobott szava — így szólt Maullé — sejtene megengedte, hogy Franciaország és Oroszország között . . .

A Temps munkatársa már hegyezte a ceruzát és a füleit, de a tűzoltó diszelnök meggondolta a dolgot és így folytatta:

— Különben jobb lesz, ha nem beszélünk erről — nem akarok az orosz kormányval ellenséges viszonyba kerülni.

Más dolgokban a cári borbély nem volt ily tartózkodó. Megeredt a nyelve és így fecsegett.

— 1840 óta — mondotta büszkén — a cár haját nem orosz, hanem francia borbély vágta. II. Sándor nagyon rendszerető ember volt és minden vasárnap rábizta fejét a borbélyra. Nyolc nappal a borzasztó merénylet előtt még nyírtam a haját . . .

Maullé ur mélyen felsóhajtott e szavaknál és így folytatta:

— III. Sándor már egészen más, pontatlan és szeszélyes ember volt, sohase lehetett előre tudni, hogy mikor vágatja a haját, de mint egy igazán előkelő ur vigyázott rá, hogy a szeszélyeivel ne nagyon bántson. Sürgős esetekben mindig egy tábornokot küldött hozzám, ki így szólt: „A cár borotválkozni óhajt, de hogy ne zárja meg Maullé ur nyugalmát, küldje el egyik segédét hozzá.“ Mélyen meghatott ez a szeretetreméltóság és — magam mentem. A beretválás és hajnyírás alatt III. Sándor folyton csevegett. Sokat beszélt Franciaországról, különösen Gambettáról, kinek nagy bámulója volt.

A társalgás oly fesztelenül folyt, hogy Maullé gyakran kérdezetlenül maga is megszólalt és elkezdett a cárral politizálni. Néha a cárné is beleszólt a tanulságos társalgásba. Egy napon, amikor megint magas politikáról beszélgettek egyszerre csak ezt kérdezte a cárné:

Mondja csak, kedves Maullé ur, ön melyik pártnak a hive?

A cár hirtelen visszakapta a fejét és így szólt:

Eredeti ROXO BOROTVÁK és elfinomító kövek egyedül ZAORAL JÁNOS-nál kaphatók.

— Erről nem tartozik neked beszámolni, de ha olyan kíváncsi vagy rá, én megmondom. Maullé jó köztársasági ember és az én barátom.

II. Miklós a mostani cár nagyon fiatal ember volt még akkor. Maullé volt az első férfi, ki megmosta a fejét és haját lenyirta, mert eddig azt mindig felséges anyja végezte. Nagyon vidám fickó volt, ki gyakran megréfálta, kárpótlásul azonban, amikor bucsut vett Pétervártól; egy pár pompás mansettagombot és egy sajátkezű aláírással ellátott képet adott neki ajándékba. III. Sándor bucsuajándéka egy ezüst serleg volt. Ekkor történt először, hogy a cárt nem ingujjban, hanem tábornoki egyenruhában látta.

— Hivatalosan akartam öntől elbucsuzni, mondotta a cár, mert nem a borbélynak, hanem a jóbarátnak mondok Istenhozzádot.

Maullé mélyen megindult e szavakra és ma is örömmel gondol vissza arra a percre, amikor a cár őt tábornoki egyenruhában fogadta.

Értesítés. Az önképző-kör elnöksége értesíti a t. tagjait, hogy a kör helyisége f. évi augusztus hó 15-étől Városház utca 1. sz. (Kossuth Lajos-utca sarok) levő Kriпка kávéházba van.

Szerkesztői üzenetek.

A kéziratok legkésőbb 8 és 24-ikéig bezárólag küldendők be. Kéziratok nem adatnak vissza.

B. M. Budapest. Ily értelemben nem közölhető. Egy mákszemnyit sem közérdekű, hidje el, hogy csak önmagát érdekelné. Ön nagyon is érzeleg és érzékenyekedik nélkül. Majd szóval többet.

K. F. Budapest. Lehetetlen.

D. M. Kár lenne, elég emberek leszünk magunk is arra.

Sz. K. Budapest. Nagyon okosan tette, hogy nem árulja többé bajszkötőit. Ezek után meg is érdemli. Üdv.

Sz. F. Nagyvárad. Levél ment.

N. Gy. Szerencs. Lapzárta után érkezett.

Uj találmány

Tudatom a t. szaktárs urakkal, hogy az eddig is már elismert kitűnő

ARABIA

hajfestékeket, amely a bőrt nem festi, hanem a haját 15 perc alatt a legszebb és legtermészetesebb úgy fekete, barna vagy szőke színre festi meg, ezentúl

1 korona 80 fillérért árusítom

Veszely Károly fodrász

Budapest, V. kerület, Fürdő-utca 5. szám.

Fogorvosi rendelő intézet

Király-utca 16. II. emelet.

Foghuzás érzéstelenítéssel 1 kor
Tömések (plombok) 1 kor-tól.

Műfogak, szájpaddlás nélküli fogsorok, gyökerekbe illeszthető csapfogak, korona és hid munkálatok igen mérsékelt díj ellenében.

Rendelő orvos: **Dr. Kugál Mór**
egyetemes orvostudor.

Halló! Ki beszél?

Dreszmann Károly

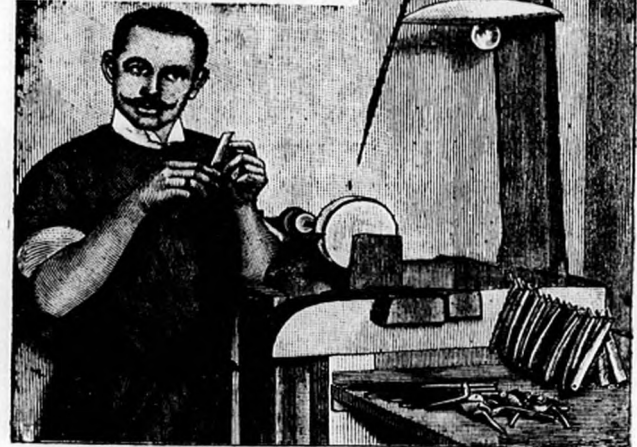
műköszörüs

BUDAPEST, VII., Rottenbiller-utca 6/a.

Kitűnő munkáért Budapesti kiállításon 1896-ban ezüst éremmel kitüntetve.

Csakis kitűnő munkák végeztenek.

DRESZMANN a munkánál.

Olcsó árak, pontos kiszolgálás.

Van szerencsém a t. fodrász és borbély urak becses figyelmébe ajánlani rövid idő óta megnyílt egész ujonnan berendezett **homoru és precziiv műköszörüldémet** villanyerővel. Nagy kereskedés **fodrász és borbély cikkekben**. Különlegesség **angol és svéd borotvákban** Dreszmann-féle homoru műköszörüléssel.

Több évi külföldön gyűjtött tapasztalataim folytán hirnevet szereztem és ma azon kellemes helyzetben vagyok, hogy hazámban, Magyarországon is művészies köszörülésemmel igen tisztelt megrendelőim minden igényének megfelelek, ennél fogva központi műköszörüldémet legmelegebben ajánlom.

Képes árjegyzékkel ingyen szolgállok. Tisztelettel

Dreszmann Károly.

Leszállított árak

Dalila haj- és szakálvágó gépek

00 sz. 1/2 mm., 1 sz. 3 mm., 2. sz. 3 és 7 mm., 3. sz. 3, 7 és 10 mm.
kor. 7.— 7.50 8.50 9.50

J U W E L

1 sz. 3 mm., 2. sz. 7 mm., 3. sz. 10 mm., 4. sz. 3 és 7 mm.
kor. 7.60 7.80 8.— 8.80
5., 3., 7. és 10 mm.
10.—

BARIQUAND HAJVÁGÓGÉP.

1. sz. 3 mm., 2. sz. 3 és 7 mm., 3. sz. 3, 7 és 10 mm.
kor. 5.50 6.50 7.50

Műhelyem e célra a legujabban van berendezve és jótállok a pontos kiszolgálásért.

Hajvágógépek javítását és köszörülését magam végzem.

Élfinomító zöld kövek egyedül Dreszmannál kaphatók.

Legfinomabb angol és valódi svéd borotvák 2 K. 40 filltől 6 koronáig.

Köszörülési árak:

1 vastag vagy kitorótt borotva keskeyre egész homorura	— .80
Fél homorura, kitorótt	— .60
Nem kitorótt	— .50
Francia	— .40
Friss él	— .35
Hajvágó ollók darabja	— .25
Haj- és szakálvágó gépek darabja	— .60

FROMM JÁNOS

kárpitos és diszitő

BUDAPEST.

V., Báthory-utca 25 SZ.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, ugymint

papír-kárpitozásokat,

üzlet-átalakításokat

valamint fodrászok részére

ülő- és fejpárnák készítését

a legjutányosabb árakon.

LIPP FERENCZ

Budapest, IX., Soroksári-utca 5. szám.

Villanyerőre berendezett borotva homorú mű-köszörűde és aczéláru raktár.

Ajánlom a tekintetes fodrász és borbély urak részére az üzletemben legujabban megérkezett

valódi angol borotvákat

melyek saját műhelyemben lettek kiköszörülve francia él, félhomorú, vagy egész homorúan darabonként 1 frt 50 krért bármilyen szélességben jótállás mellett. Ugy-szinte valódi angol és francia haj és szakálvágó ollók és gépek. — A vidéki megrendeléseket a legpontosabban azonnal, a köszörüléseket pedig 6 nap alatt teljesítem jótállás mellett. — A nálam vásárolt tárgyakat nem tetszés esetén vissza fogadom kicserélni.

Nagy árkedvezményt

ad kiadóhivatalunk minden a fodrász urak által rendelt nyomtatványoknál, mint bérletjegyek, körlevelek, levélpapírok, borítékok, czimkártyák, névjegyek és általában minden a nyomdai szakba vágó munkáknál.

Podrász Ujság kiadóhivatala: Budapest, VII., Yörösmarty-utca 17.

Törv. védve.

Zsodora János
BUDAPEST
VIII. ker. Baross-utca 5.

1900. MÁJUSI VILÁNY ERŐRE BERENDEZETT BOROTVA HONORÚ KÖSZÖRÜDŐ MŰHELY
ÉS SAJÁT GYÁRTMÁNYU ACZÉLÁRÚ RAKTÁRA.

Gyáriraktár, a legjobb Angol Német, Francia, és Svéd aczélárúkból
Szabadalmak tulajdonosa, Magyar, Francia Németbírálalmi miniszter, és Osztrák.

Erste ungarische Rasirmesser schloßleiferei mit electricischen betrieb.
Lager von SELBST erzeugten Stahlwaaren und fabriks Lager,
aus den besten Englischen, Deutschen, Französischen u. Suedischen Stahlwaaren.
Inhaber von K. Ung. Oest. patente u. Deutschen Reichs patenten.

Van szerencsém tisztelette értesíteni a t., borbély és fodrász urakat, hogy a legujabb és jelenleg a legjobb **Special Roxo Razor** borotvák megérkeztek, melyek valódi angol gyártmányu és kitünő tartós élű és könnyű kezelésüknel fogva a legjobban ajánlhatom.

Ara: keskeny	---	---	5.—
széles	---	---	6.—

Továbbá felhivom szives figyelmét, borotvaél finomító **zöld fenő kövekre**, melyeket a legjobban ajánlom, árai:

hosszu	széles	---	---	kor.
14 ctm.	3 ctm.	---	---	1.—
18 "	4 "	---	---	2.40
22 "	4 1/2 "	---	---	4.—
25 "	4 1/2 "	---	---	6.—

18, 22, 25 ctm-es kövekből fele is kapható fél árban.

Kitüntetve a párisi világkiállításon 1900-ban ezüst éremmel.

Szabadalmazott **Walaschek-féle** borotva fenő kézi szijak (Ledérfa) 22 1/2 cm, hosszu 5 cm. széles : K. 50 fillér.

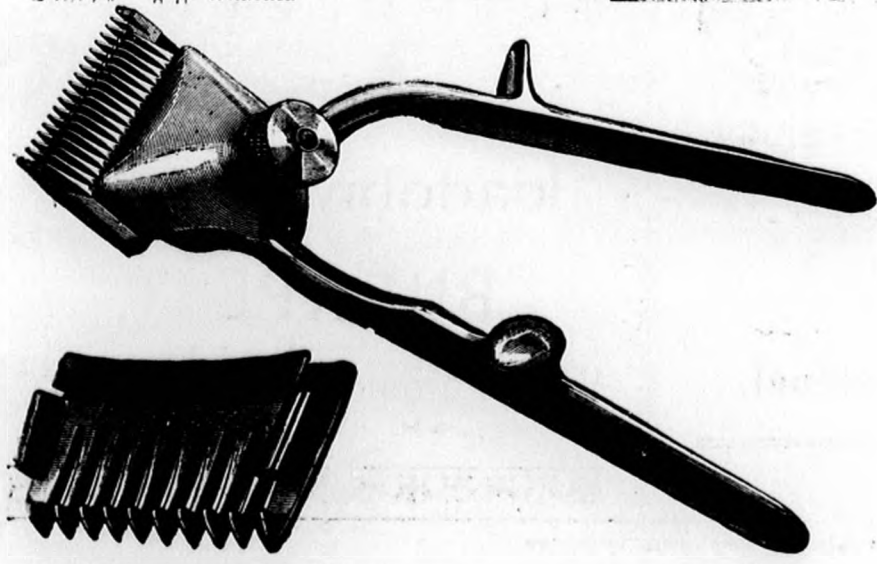
Wide Awake

Legujabb amerikai hajvágó gép 3, 5 és 7 mm. vágáshoz, két fésűvel 5 kor. 50 fillér.

Képes érjegyzékkel ingyen és bérmentve szivesen szolgálók

Teljes tisztelettel

Zsodora János

Első és legrégebb német

MŰ ES BERETVA KÖSZÖRŰLDE
JOSEF HELLER, MÜNCHEN

RUMFORDSTRASSE 1/a

Legnagyobb raktár legjobb saját holköszörülésű
valódi angol beretvákban

Sz.		K. fill.	Sz.		K. fill.
1	Széles fekete nyéllal	2 15	13	Bengall 1/2 széles	2 15
2	1/2 széles " "	2 15	15	Bengall 1/2 széles ff	3 15
3	Széles finom fekete ..	2 60	43	Bengall köszörűvel 3/8" sz.	3 30
4	1/2 széles " "	2 60	18	Pfeifen 1/2 széles ff	3 —
6	1/2 széles ff	3	31	Jos. Elliots 1/2 széles	2 10
97	Széles ff lapos nyél	3 60	14	Jos. Elliots 1/2 széles ff	3 —
8	1/2 széles ff " "	3 60	38	S. Pearson & Cie. 1/2 széles	2 40
9	Széles ff " "	4 15	19	S. Pearson & Cie. 1/2 " ff	3 10
1/2	1/2 széles ff " "	4 15	48	Johnson 7 csillag	2 15
11	Wiener Schaberl	3 —	34	Johnson 7 csillag ff 1/2 szél.	3 20

Köszörülési árak:

	K. fill.		K. fill.
Berotva, uj él köszörülése	60	Beretve, uj, vastag, homoru	1 —
> francia	60	Minden olló	40
> homoru köszörülés	70	> uj csavar	25
> vastag vagy kicsorbult homoru	85	> hajvágógép	1 20

Valamennyi **uj beretva** francia köszörüléssel is szállítatik, a régi beretvák, hajvágó ollók és hajvágó gépek köszörülése legrovidebb idő alatt és legpontosabban eszközöltetnek

Valódi francia hajvágó ollók legfinomabb „Pierron” jegyűek 4 kor. 15 fill.-től feljebb Német haj és csipetű ollók, úgy mint mindennemű haj- és szakállvágó gépek.

Sárga és zöld lehzó kövek, lehzó szijak, valamint különféle fodrász eszközök. Teljes üzleti berendezések.

Elsőrangú mintaterem saját házában

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek

FLASNER LAJOS

Első magyar villanyerőre berendezett borotva homoru köszörüldeje és acél áru raktára

Budapest, VIII., József-körut 17.

Van szerencsém a tisztelt borbély és fodrász uraknak b. tudomására adni, hogy acél áru raktáramat sokkal megnagyobbítottam, ennek folytán a legfinomabb angol borotvákat tartom raktáromom, melyek saját műhelyemben lesznek köszörülve. Ára drb.-ként 2-80 fill.-től kezdve felfelé. Haj- szakáll-vágó ollók, melyek a legfinomabb acézből készítve és kéz által kovacsolva vannak, melyek a leghiresebb angol, francia és solingeni gyárakból vannak raktáromon.

Azon kívül raktáromon tartok mindentféle legjobb haj- és szakál vágó gépeket, ugymint Bariquand & Marre, Juvel, Comfort, Ideál, Koh-i-nor, Atlasz és Dalila. Az említett Dalila haj- és szakállvágó gép, melynek Bariquand & Marre a gyárosa és a legutóbbi találmánya és jetenleg a legjobb és a tiszt lt borbély- és fodrász uraknak legjobban jánlom, azért, mert a Dalila gép könnyű járása által munkaközben az ember kezét nem fárasztja.

Nagy választék belgai olaj fenő kövekben, úgy mint fenő szijak (gurtni), köröm csipő, köröm reszelő, stb.

Minden nálam vásárolt szerszám jó minőségéért jót állok, a meg nem felelőt vissza veszem és kicserélem.

A legujabb haj- és szakáll-vágó gép köszörülő gépet kaptam, melylyel azon célt értem el, hogy ezentul a haj- és szakáll vágó gépeket olcsóbban jobban és gyorsabban tudom köszörülni.

Köszörülési árak:

Egész homoru	1.20 fill.	Hajvágó olló	50 fill.
Fél homoru	1.20	Szakáll vágó olló	50
Francia	1.20	Haj vágó gép	80
Berotva uj él	0.60	Szakáll vágó gép	80

Fodrász segédek állás elnyerésre ajánltatnak, úgy helybeni, valamint vidékre, tekintettel nagy ismerettségemre.

Képes árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

A legkitünőbb szappan

a mohácsi

Hungária borbély-szappan.

Hirneves fodrászok által kipróbáltatott és kitünőnek találtatott.

Habja tartós és nem szárad, ennél fogva takarékosági szempontból igen ajánlatos.

Többféle és legkellemesebb illatokkal, mint :
mandula, citrom, levendulával, valamint ugyanily minőségben szagtalanul is.

Kapható:

A budapesti fodrászok fogyasztási szövetkezeténél

és özv. Dankovszky Istvánnénál.

Gyáros: Kohn Manó, Mohács.

Hirdetések

felvételnek

e lap

kiadóhivatalában

BUDAPEST,

VII., Vörösmarty-utca 17.

